

Auteurs: Nena Van Hemelryck, Sofie Joossens, commissie evidence-based diëtetiek VBVD

EBpracticenet

Inleiding

Evidence-based practice (EBP) staat voor het bundelen van je eigen expertise met de huidige best beschikbare informatie én de inbreng van je patiënt in kwestie (1). EBP helpt je als diëtist om tot gedegen advies te komen en zo je professionele geloofwaardigheid te garanderen. Het domein van EBP evolueert voortdurend. De voorbije jaren is er veel inspanning geleverd om de best beschikbare informatie te vertalen naar de diëtistenpraktijk, onder de vorm van evidence-based (EB)-richtlijnen en EB-point-of-care (POC)-bronnen.

Als lid van de VBVD, heb je automatisch toegang tot de 'Cebam Digital Library for Health' of kortweg CDLH. Deze digitale bibliotheek is een samenwerking tussen het RIZIV en het Centrum voor Evidence Based Medicine (Cebam), dat expertise heeft in het valideren van wetenschappelijke, (para)medische informatie.

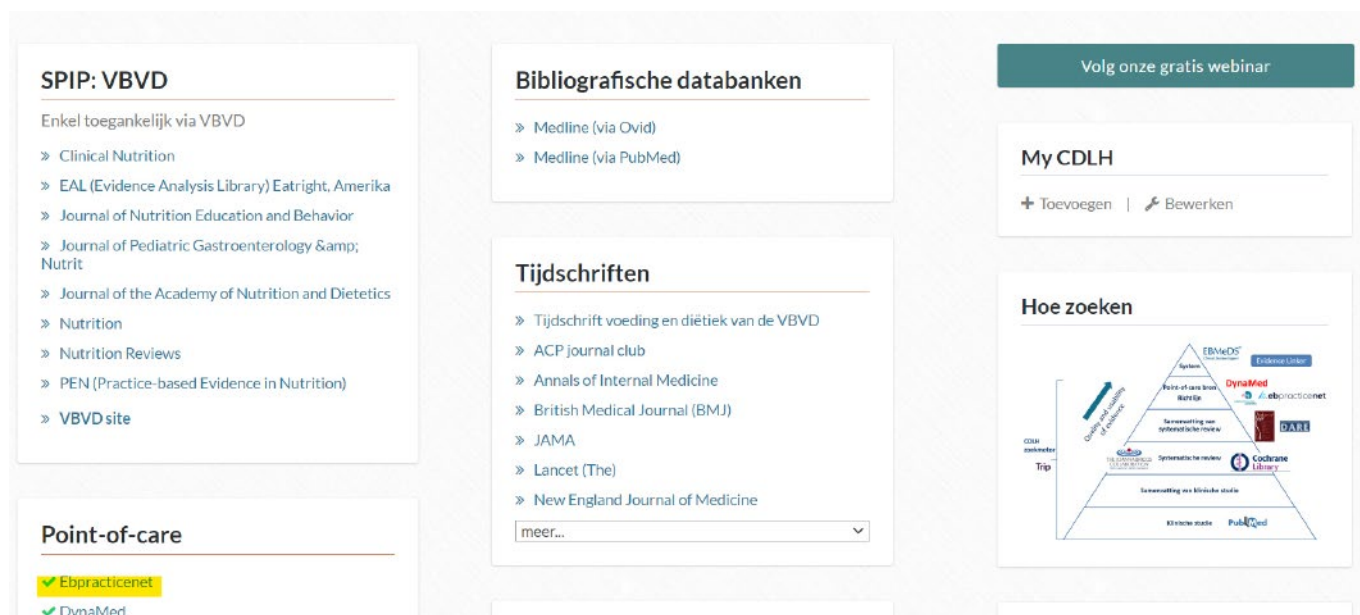
CDLH is een digitale bibliotheek met een groot aanbod aan wetenschappelijke bronnen/werken. Je vindt er POC-bronnen zoals Ebpracticenet en Dynamed®, (inter)nationale richtlijnen zoals de Evidence Analysis Library (EAL), systematische reviews zoals de Cochrane Library, internationale gerenommeerde tijdschriften zoals Clinical Nutrition en Nutrition Reviews, geneesmiddeleninformatie

zoals BCFI, bibliografische databanken zoals Pubmed, taalhulpmiddelen en nog veel meer! Op vraag van de VBVD en in overleg met de commissie EBD werd een 'special interest package (SPIP: VBVD)' samengesteld in de CDLH, zodat je als diëtist een aangepaste selectie kan terugvinden van relevante bronnen voor de praktijk.

Dit artikel is een derde van een artikelreeks, waarin we je graag wegwijs maken in dit uitgebreide aanbod aan bronnen op de CDLH. Na de bespreking van EAL en Dynamed®, gaan we verder met het toelichten van Ebpracticenet. Deze databank is geaccrediteerd door Cebam, wat blijkt uit het groene vinkje naast de naam. We raden je aan om gelijktijdig met het lezen van dit artikel, in te loggen op de CDLH (www.cdlh.be). Daar vind je links 'Point-of-care' terug, waar je de link naar Ebpracticenet kan openen (zie figuur 1). Je kan ook rechtstreeks inloggen via de website van Ebpracticenet: www.ebpnet.be. Je kan op deze website opzoeken zonder aan te melden, maar voor het raadplegen van het merendeel van de bronnen moet je inloggen als diëtist met behulp van je E-ID of ItsMe.

Wat is Ebpracticenet?

Ebpracticenet staat als kernpartner van het Belgische EBP-netwerk in voor de disseminatie (verspreiding) en implementatie van ge-

Figuur 1: Ebpracticenet terugvinden in de CDLH (www.cdlh.be)

valideerde EBP-richtlijnen en andere EBP-eindproducten binnen de eerstelijnsgezondheidszorg (2). Ebpracticenet verspreidt deze informatie via een gratis toegankelijke **digitale databank** voor 11 Belgische eerstelijnszorgverleners: apothekers, diëtisten, ergotherapeuten, huisartsen, kinesitherapeuten, logopedisten, podologen, psychologen, tandartsen, verpleegkundigen en vroedvrouwen.

Ebpracticenet biedt **uitsluitend POC-bronnen** aan. Een POC-bron is een praktijkgerichte bron die helder en snel toegankelijk voor de zorgverlener is, regelmatig wordt geüpdatet en evidence-based informatie aanbiedt (3). Een POC-bron kan verschillende vormen aannemen. Een samenvatting van een richtlijn, een EBP-bron met of zonder aanbevelingen of 'best practice info' zijn voorbeelden van een POC-bron.

Indien de POC-bron de samenvatting is van een meer uitgebreide richtlijn of bron, kan je via een link de volledige bron raadplegen.

Hoe komt de databank tot stand?

Zowel nationale als internationale EBP-bronnen omtrent de brede eerstelijnszorg komen in aanmerking voor publicatie op Ebpracticenet. Voordat bronnen daadwerkelijk goedgekeurd worden voor opname in de databank, ondergaan ze twee belangrijke stappen.

1. **Cebam controleert alle informatie op Ebpracticenet op methodologische kwaliteit en betrouwbaarheid** (getuige het groene vinkje in de CDLH). Afhankelijk van de soort bron, worden verschillende methodologische criteria gehanteerd (zie tabel 1):

	Duiding	Criteria	Voorbeelden op www.ebpnet.be voor de diëtist
Richtlijn	Een door Cebam goedgekeurde richtlijn voldoet aan de internationaal erkende AGREE II-criteria. Meer informatie hierover en een Nederlandstalige versie van de AGREE II is terug te vinden op www.agreetrust.org .	AGREE II	Bv. 'Dieetadvies bij volwassenen met chronische nierinsufficiëntie stadium 3 en 4'.
EBP-bron	Een EBP-bron is geen richtlijn, maar is wel gebaseerd op het best beschikbare wetenschappelijk bewijs. De methodologie voldoet aan de CAPOCI-criteria, die minder exhaustief zijn dan de AGREE II-criteria. Meer informatie over de CAPOCI kan je terugvinden op de website van Cebam: https://www.cebam.be/nieuws/capoci-tool	CAPOCI	Bv. UCLL: Kompas voedings- en levensstijladviezen bij (ex-)kankerpatiënten met ondervoeding Bv. Eetexpert: Overgewicht en obesitas bij kinderen en adolescenten: stappenplan voor de diëtist Bv. Cochrane corner: Voedingsinterventies na het herstellen van kanker Bv. JBI Evidence summary: Ondervoedingsrisico (ouderen): eiwit- en energiesuppletie
EBP-bron met aanbevelingen	Een EBP-bron met aanbevelingen is geen richtlijn, maar is wel gebaseerd op het best beschikbare wetenschappelijk bewijs. Cebam evalueert de methodologische kwaliteit van de aanbevelingen d.m.v. een vaste selectie van AGREE II-criteria, bijkomend aan de gebruikelijke CAPOCI-criteria.	standaard CAPOCI-criteria + selectie AGREE II-criteria	bv. Dieetbehandeling bij volwassenen met hypertensie = POC versie van de dieetbehandelingsrichtlijn hypertensie
Info goede praktijkvoering	Info rond goede praktijkvoering komt groten-deels tot stand door expertopinie. Info rond goede praktijkvoering wordt daarom niet als 'evidence-based' beschouwd, maar kan wel een antwoord bieden voor de praktijk als er geen richtlijnen noch EBP-bronnen voorhanden zijn. Cebam evalueert deze informatie aan de hand van een selectie van CAPOCI-criteria, waarbij wordt nagegaan of de expertopinie tot stand kwam via een consensusprocedure.	selectie van standaard CAPOCI-criteria	bv. JBI info goede praktijkvoering: orale mucositis: beoordeling

Tabel 1: Beoordelingscriteria per brontype op Ebpracticenet (4)

Meer informatie over dit validatieproces kan je terugvinden op de website van Cebam: <https://www.cebam.be/validatie/toelichting-procedure>

2. **Alle POC-bronnen worden aangepast aan de Belgische context en door de beroepsgroepen erkend als relevante disciplinespecifieke infobronnen.**

Totale parenterale voeding: monitoring

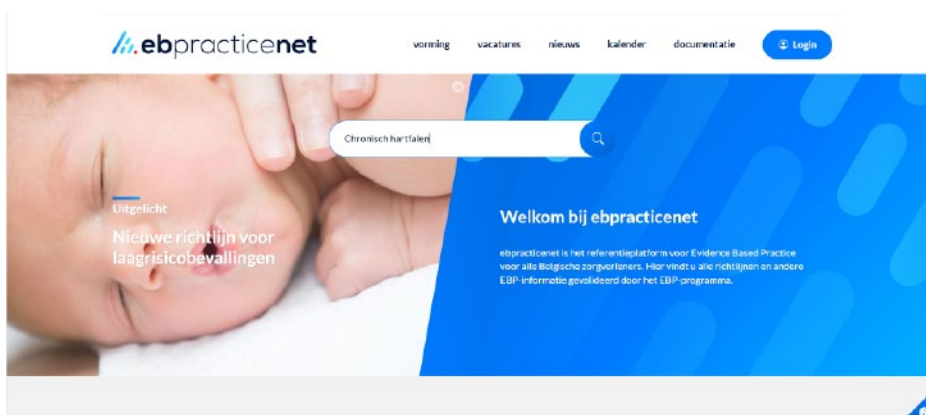
Bijgewerkt door producent: 23/02/2024 | JBI

JBI EVIDENCE SUMMARY

Figuur 2: Voorbeeld van de weergave van de contextualisatiestatus op Ebpracticenet

Figuur 3: Informatie opzoeken met de zoekbalk in Ebpracticenet

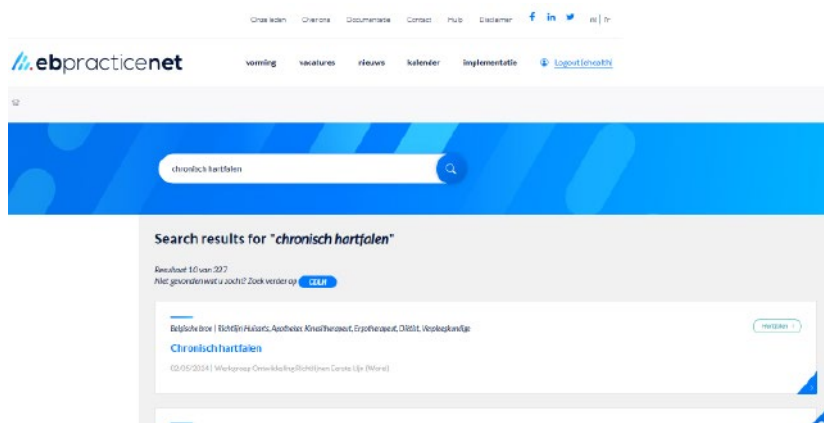

Zorgverleners uit relevante beroepsgroepen screenen de EBP-bronnen op relevantie en gepastheid binnen de Belgische context. Deze zogenaamde contextualisatie gebeurt dus ook voor alle informatie die voor diëtisten bestemd is. Twee Nederlandstalige en twee Frans-talige diëtisten screenen de inhoud en voegen desgewenst kleine aanpassingen of aanvullingen toe die de bronnen doen passen binnen de Belgische zorgcontext. Zo kunnen bronnen die opge-maakt worden in het buitenland (bv. JBI Evidence Summaries) soms verwijzen naar medicatie, behandelingen, diëten, terugbetalingen, enz... die in België niet van toepassing zijn. De Belgische aanbevelingen of alternatieven worden dan aan de tekst toegevoegd. Het contextualiseren van de bronnen gebeurt na publicatie op Ebpracticenet. Sommige bronnen die al raadpleegbaar zijn, zijn mogelijk nog niet gecontextualiseerd. Als dit het geval is, kan je dit terugvinden bovenaan de pagina in het blauw: "(Nog) niet gescreend op toepasbaarheid in de Belgische zorgcontext" (zie figuur 2).

Hoe kan ik het best informatie opzoeken op Ebpracticenet?

Om toe te lichten hoe je informatie kan terugvinden in Ebpracticenet, vertrekken we vanuit een praktijkvraag: "Is een vocht- en zoutbeperkt dieet aanbevolen bij patiënten met chronisch hartfalen?" De meest eenvoudige manier om informatie op te zoeken op het online platform, is door het gebruik van de zoekbalk bovenaan de homepage (zie figuur 3).

Je krijgt een overzicht van potentiële bronnen, waarvan de titel, het soort bron, de beroepsgroepen waarvoor de bron relevant is, de publicatiedatum en de auteurs te zien. Bovenaan de zoekresultaten verschijnt een op het eerste zicht relevante richtlijn 'Chronisch hartfalen' van de Belgische WOREL (Werkgroep Ontwikkeling Richtlijnen Eerste Lijn)(5) (zie figuur 4). Om de inhoud van deze richtlijn te verkennen, kan je de titel aanklikken. Dan krijg je een kort inhoudsoverzicht en samenvatting van deze richtlijn

Figuur 4: zoekresultaten op Ebpracticenet voor de zoekterm 'chronisch hartfalen'

Vochtrestrictie

- Adviseer vochtrestrictie bij (GPP):
 - overmatig vochtgebruik (> 1,5 à 2 liter per dag),
 - patiënten met ernstige klachten van hartfalen, vooral bij hyponatriëmie door overvulling.
- Bij aanbevelen van vochtrestrictie bij patiënten met ernstige klachten of HFrEF en/of multi-orgaanlijden (renaal en hyponatriëmie):
 - Denk eraan dat tijdens warme of vochtige periodes, of in geval van braken/diarree, de vochtinname moet worden verhoogd om dehydratie te vermijden.

Zoutbeperking

- Adviseer de patiënt om geen zout toe te voegen bij de maaltijdbereiding en de inname te beperken van producten die veel zout bevatten (chips, gerookt voedsel, brood, kaas, kant-en-klare producten ...) (GPP).
- Raad zoutvervangers af aangezien zout dan wordt vervangen door kalium.
- Verwijs patiënten met hartfalen indien nodig naar een diëtist voor algemeen advies m.b.t. zoutarme voeding.

Figuur 5: Adviezen rond vocht- en zoutbeperking in de WOREL richtlijn 'Chronisch hartfalen'

te zien. Een link naar de volledige bronrichtlijn is terug te vinden onderaan de pagina.

Om een antwoord op je vraag te vinden, kan je met de algemene zoekfunctie (ctrl + F) op zoek gaan naar 'zout' of 'vocht'. Indien we op 'vocht' zoeken, komen we al snel terecht bij de alinea 'Niet-medicamenteuze interventies – vochtbeperking'. Vlak onder deze alinea treffen we dan meteen ook de aanbevelingen rond zout aan (zie figuur 5).

Praktische tips bij het gebruik van Ebpracticenet

- Een groot voordeel van Ebpracticenet, is dat er onderaan de bron ook een link wordt gemaakt naar **patiëntrichtlijnen** omtrent dit onderwerp. Zo kan je rechtstreeks linken naar het artikel rond hartfalen op Gezondheid en Wetenschap (<https://www.gezondheidwetenschap.be/richtlijnen/hartfalen>): betrouwbare informatie voor de patiënt. Ook te raadplegen door de patiënt via de app: 'Zoek Gezond'.
- Na het ingeven van je zoekterm, is het ook mogelijk om verder te **filteren op zorgberoep** "diëtist" links op de pagina. Het voordeel is dat je gericht kan zoeken binnen het grote aanbod aan bronnen, maar er bestaat ook een kans dat je zo relevante bronnen mist. Zo komen we door het gebruik van de filter "diëtist" sneller bij een andere relevante bron terecht: "Dieetbehandeling bij volwassenen met hartfalen". Deze EBP-bron is eveneens recent (2024) en geeft meer informatie specifiek voor de diëtist.
- Tenslotte vind je onderaan de pagina ook linken naar andere Belgische bronnen omtrent het thema hartfalen terug. Zo vinden we bijvoorbeeld een Minerva artikel terug met als titel 'Nut van zoutrestrictie bij hartfalen?' (<https://minerva-ebp.be/NL/Analysis/20625>)

Wat is onze ervaring met Ebpracticenet?

Ebpracticenet is duidelijk opgemaakt om tegemoet te komen aan de noden van de Belgische zorgverlener die informatie op het moment van de consultatie wil gebruiken (POC). Verschillende extra's zoals de filter op zorgberoep, de linken naar patiëntrichtlijnen en linken naar andere relevante Belgische bronnen, zorgen ervoor dat je op een snelle en efficiënte manier een patiëntgericht antwoord kan vinden op je praktijkvraag. Bovendien is alle informatie in het Nederlands en Frans te raadplegen en aangepast aan de Belgische zorgcontext. Sommige bronnen (bv. JBI Evidence Summaries) blijven in hun praktijkadviezen een beetje aan de oppervlakte. Voor onderwerpen waar er meerdere EBP-bronnen aanwezig zijn, vormt dit geen probleem en is het interessant om na te gaan of alle bronnen gelijkwaardige adviezen geven. Zo is het bij de voorgestelde praktijkvraag interessant om te bekijken of de dieetbehandelingsrichtlijn dezelfde adviezen geeft als de WOREL-richtlijn. Een goede oefening om het gebruik van het platform onder de knie te krijgen.

Conclusie

Ebpracticenet is zeker aan te raden als tool tijdens je consultaties als diëtist. Het platform is zeer eenvoudig in gebruik en geeft je snel een antwoord op je vragen. Bovendien is de informatie al op maat van de Belgische zorgcontext en beoordeeld op kwaliteit, wat je veel tijd bespaart in de praktijk.

Referenties

1. Former-Boon, M. & van Duinen, J.J. (2019). Evidence-based diëtetiek. Derde, herziene druk. Houten: Bohn stafleu van loghum.
2. Vriesacker, K., Adriaenssens, J., Sonnaert, M., Jonckheer, P., Van Bruystegem, E., & Eyssen, M. (2019). Charter van goed bestuur. Belgisch EBP Netwerk. Online geraadpleegd op 9 december 2024: <https://ebpnet.be/nl/documentatie>
3. Banzi, R., Liberati, A., Moschetti, I., Tagliabue, L., & Moja, L. (2010). A Review of Online Evidence-based Practice Point-of-Care Information Summary Providers. J Med Internet Res. 2010 Jul-Sep; 12(3): e26. doi: 10.2196/jmir.1288
4. Ebpracticenet (). Documentatie_Brontypes. Online geraadpleegd op 9 december 2024: <https://ebpnet.be/nl/documentatie>
5. Smeets, M., Van Cauwenbergh, S., Mokrane, S., Nonneman, A., Van Royen, P., Goossens, M. et al. (2024). Richtlijn Chronisch Hartfalen – Partiele herziening. Wilrijk, Werkgroep Ontwikkeling Richtlijnen Eerste Lijn (WOREL).